

LEENA FALTTU

HIEKAN OILI

LIND & CO

HIEKAN OILI

LEENA FALTTU

**HIEKAN
OILI**

LIND&CO

www.lindco.se

info@lindco.se

ISBN 9789181202342

KL 84.2

© Leena Falttu ja Bokförlaget Lind & Co, 2026

Sitaatti sivulla 81 on Unto Kupiaisen runosta Kevät.

Kansi ja taitto: Markus Paajala

Kannen suunnittelussa on hyödynnetty tekoälyä.

Kustantaja: Bokförlaget Lind & Co Ab,

Box 1052, 101 39 Stockholm, Sverige.

Paino: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

1. LUKU

OILI NUKAHTAA JA PAAVO HUOLESTUU, SYKSY 1952

Oli kaunis, aurinkoinen myöhäisiltapäivä, tuuli heilutteli Oilin niskasykeröstä irronneita hiuksia, jotka kutittivat hänen poskiaan. Aurinko ei ollut enää kaikkein korkeimmillaan, mutta lämmitti vielä, ja Oililla oli hiki, kun hän istui pienellä jakkaralla vaaleanruskean lehmän pehmeässä kyljessä. Lämmin maito suihkusi ämpäriin, kun hänen vikkelt sormensa työskentelivät eläimen utareissa. Kumpikin nautti olostaan, ja Oili hyräili hiljaa jotain laulunpätkää. Kielo-lehmä heilutteli häntäänsä laiskasti, ja maito tuoksui.

Oili säpsähti, kun kuuli takaansa askeleita ja kääntyi katsomaan. Hänen miehensä Aapo seisoj jalat harallaan muutama metrin päässä ja varjosti silmiään kädellään katsellessaan ympäri laidunta. Oili yllättyi näystä niin, että hänen suustaan pääsi kysyvästi: ”Häh?”

Aapo oli harvinainen näky laitumella. Yleensä hänellä oli jotain menoja tai paperitöitä, jos hän edes oli kotiutunut, kun Oili viiden aikaan iltapäivisin puki navettavaatteet ylleen, sitoi huivin päähänsä ja lähti lypsämään heidän neljää lehmäänsä. Talvisin hän lähti navettaan ja kesäaikaan talon takana

sijaitsevalle niitylle, jossa Kielo, Ruusu, Lumikki ja Tähdikki saivat kirmailla koko suven onnellisina.

Ihmetykseen olikin aihetta, sillä Aapo ilmoitti saman tien haluavansa oppia lypsämään! Sellaista hän ei ollut koskaan ennen suustaan päästänyt, vaikka he olivat viettäneet yhteiseloa jo vuosia. Joskus Aapo oli tullut auttamaan lehmien siirtelemisessä, mutta yleensä se oli Paavo, Oilin isä, joka hoiti karjaa ja lypsikin välillä. Hän oli hoitanut karjaa jo, kun Oili oli ollut pieni tyttö. Lehmät vain olivat vaihtuneet, toisista oli jouduttu luopumaan ja uusia vasikoita oli syntynyt. Neljää tai viittä lehmää isompaa karjaa heillä ei ollut, sellaiseen ei aika olisi riittänyt sahan hoitamisen lisäksi.

Oili oli ollut mielissään Aapon kiinnostuksesta, ja hän oli hakenut Aapolle pienen lypsyjakkaran sillä aikaa, kun Aapo oli käynyt viruttamassa kätensä. Siitä Oili oli tarkka, että kädet piti pestä ennen kuin koskettiin lehmien utareisiin. Sitten hän oli kädestä pitäen näyttänyt Aapolle lypsäjän otteita. Näin, hellästi, ei kiskoen vaan enemmänkin maanitellen.

Aapo oli siirtynyt lähemmäs Kielon kylkeä ja ryhtynyt toimeen. Mutta mies ei saanut maitoa tulemaan, vaikka kuinka yritti. Hän väitti, että Oili oli jo lypsänyt Kielon kuiviin, mutta Oili vakuutti, että maitoa oli vielä tulossa. Sitten hän näytti vielä kerran... näin... ja taas maitosuihku osui ämpäriin niin että suhisi. Tovin siinä pariskunta kuhki lehmän kyljessä ja Siiri-tytär ehti juuri tulla ihmettelemään, eikö isä osaa lypsää, kun Oili hätkähti hereille.

ONNI-VAUVA kiekaisi herätyksen. Kesäisen heinäntuoksuisen niityn sijaan Oili huomasi istuvansa sahan konttorin tuolissa, siinä mukavammassa, jota Paavo nimitti vierastuoliksi. Hän kehotti liikekumppaneitaan aina istumaan siihen, kun tehtiin puukauppoja ja sahaussopimuksia. Konttorissa oli myös muita

tuoleja ja yksi oli kirjoituspöydän ääressä, mutta tässä tuolis-
sa sai nojata päätä mukavasti korkeaan selkänojaan. Oili oli
päättänyt levätä hetken, kun he olivat vauvan kanssa tulleet
konttorille, ja Onni oli nukahtanut suureen pärekoriin, joka oli
tuotu konttoriin hänen päiväuniaan varten. Oili ei ollut todella-
kaan aikonut nukahtaa itse, hänellä oli töitä odottamassa, eikä
juuri viisi kuukautta täyttänyt Onnikaan jaksaisi tuntikausia
olla konttorilla ilman haisevia vastalauseita.

Uni oli ollut kumminkin niin todellinen, että Oililta kesti
hetken tointua ja samassa, ennen kuin hän ehti nousta tuolis-
ta, ovi konttorin porstuaan aukesi ja Paavo päästi työnjohtaja
Tolosen sisäpuolelle, ennen kuin astui itse perässä. Miehet
olivat kovin hyväntuulisia ja myhäileviä, mutta Paavon otsa
rypistyi hetkeksi hänen hoksatessaan, että Oili oli ollut unes-
sa. Rypistyminen johtui sekä pienestä suuttumuksesta että
huolesta. Hänen mielestään Oili uuvutti itsensä tekemällä
liikaa töitä.

Hiekan talon emäntä halusi kotiaskareiden ja lasten hoi-
don lisäksi käydä päivittäin isänsä omistamalla sahalla, joka
sijaiti kosken partaalla Hiekan talon lähellä. Oili halusi tietää,
mitä sahalla oli milloinkin meneillään. Konttorilla hän laski
työväen palkat ja teki kirjanpitoa ja laskutusta. Hän nautti jär-
jestelmällisestä työstä ja oli tyytyväinen, kun saha menestyi.
Oili oli työssään hyvä ja nopea, mutta kun hän samalla hoiti
vauvaa ja kotona oli aina askareitten vuori odottamassa, elämä
oli käynyt raskaaksi viime kuukausina. Oililla oli tummat var-
jot silmien alla liian vähästä nukkumisesta. Myös kasvot olivat
kavenneet, sen hän oli pistänyt merkille hätäisesti aamuisin
hiuksiaan kammatessaan ja löysälle poninhännälle kietaites-
saan. Raskausaikana hän oli voinut hyvin, mutta kun vauvan
hoito alkoi, hän ei ehtinyt joka päivä edes syödä kunnolla, eikä
ruoka aina maistunutkaan.

Kirsti oli Oilin apuna arkipäivinä. Oili oli palkannut hänet pitämään huolta Siiristä ja sen lisäksi tekemään tuvassa, mitä ehti. Oili ei hennonut pyytää häneltä liikoja, koska nuorella Kirstillä oli paljon työtä kotonakin. Hän lypsi ensin aamuisin lehmät ja ruokki siat ja kanat ennen kuin tuli töihin. Illalla olivat edessä taas samat askareet, lannanluontia, lehmien juottamista ja kaikenlaista muuta unohtamatta. Kirstin isä oli onneksi apuna elukoiden hoidossa, ja ne olivat heidän ainoa elantonsa Kirstin palkan ja isän satunnaisten töiden lisäksi.

Isä oli invalidi ja Kirstin äiti sairasti reumaa, joten hän pystyi tekemään vain kevyitä sisätöitä. Kirsti oli ainokainen lapsi ja hän oli huolehtinut kotinsa eläimistä pikkutyöstä saakka. Hänen haaveenaan oli ryhtyä eläinlääkäriksi, mutta hän oli vielä liian nuori lähtemään opiskelemaan. Sitä paitsi opiskelu vaatisi myös paljon rahaa. Vanhemmat pitivät haavetta mahdottomana, naiseläinlääkäreitä oli Suomessa hyvin vähän ja koulutus oli kallista. Sitä he eivät epäilleet, etteikö Kirsti olisi työssä pärjännyt. Hän oli vahva ja hänellä oli luontainen kyky käsitellä eläimiä. Oili oli ehdottanut hänelle karjakkokouluun menoa, se tulisi paljon halvemmaksi ja silloin hän saisi myös olla eläinten kanssa. Kirsti haaveili kuitenkin eläinten auttamisesta ja parantamisesta, se olisi paljon antoisampaa.

Sahan etumies Tolonen ei näyttänyt huomanneen Oilissa mitään erikoista; hän oli niin tohkeissaan uutisista, joiden vuoksi miehet olivat konttoriin tulleet. Ei ollut kyse töistä, vaan Tolosen pojan perheeseen oli syntynyt tyttö, ja tuore isoisä oli onnesta soikea. Tyttö oli hänen ensimmäinen lapsenlapsensa, jota oli hartaasti toivottu. Tolonen oli kovin lapsirakas mies eikä hävennyt sitä karskien sahatyömiestenkään edessä. Hän oli aina valmis hulluttelemaan Hiekan lasten kanssa, tai jos tukkeja sahauttamaan tulleella asiakkaalla oli poika tai tyttö hupilaisena, hän kiusoitteli heitä ja oli pestaavinaan sahareiksi. Paavolla

oli tapana muistaa jotenkin, aina kun jonkun työntekijän perhe kasvoi. Toloselle hän oli hankkinut sikarilaatikon kaupungista, kun mies oli kertonut, että sukuun on tulossa uusi jäsen.

Paavo kehotti työnjohtajaa istumaan vierastuoliin, josta Oili oli väistänyt kirjoituspöydän ääreen, mutta Tolonen kieltäytyi, ei hän tässä nyt kauaa joutaisi rupattelemaan. Onni oli hiljentynyt ja sulkenut silmänsä eikä välittänyt miesten turinasta. Oilikin onnitteli Tolosta, joka punasteli hämillään Paavon ojennettua hänelle pienen sikarilaatikon. Tolonen oli kova tupakkamies, se tiedettiin, vaikka sahan alueella oli ehdoton tupakointikielto. Hän ja muut tupakoiijat kävivät sauhuilla kauempana joen yläjuoksulla, ruokatunnin aikana. Miehet muistelivat sitä aikaa, kun Tolosen omat lapset olivat aikoinaan syntyneet. Hän oli silloin juuri tullut sahalle töihin, ensin sahuriksi ja ylennyt sitten työnjohtoon. Paavo oli huomannut hänen kykynsä käsitellä työntekijöitä ja järjestellä asioita, joten hänestä oli tullut Paavon oikea käsi, johon hän luotti kaikissa tilanteissa.

Kun Tolonen oli poistunut kiitellen ja kumarrellen lahjansa kanssa, alkoi ryöpytys. Paavo suuttui harvoin ja yleensä vain hyvästä syystä, mutta nyt hän oli tuohtunut Onnin puolesta. Hänen mielestään vajaan puolivuotiaan vauvan paikka oli tuvassa eikä täällä sahalla koneiden pauhatessa seinien takana. Hän oli aikonut monesti sanoa asiasta Oilille, mutta tiesi tämän jääräpääksi, ja oli antanut asian olla. Mutta nyt Oili näytti kurjan näköiseltä, väsyneeltä ja alakuloiselta, kun hän istui pöydän ääressä ja teki merkintöjä tilikirjaan. Hymy oli hävinnyt hänen kasvoiltaan saman tien, kun Tolonen oli häipynyt ovesta. Paavo ei lähtenyt ulos, kuten Oili arvasi, vaan alkoi saarnata.

”Mitä ihmettä sinun päässäsi oikein liikkuu, kun tuot Onnin tänne ja sitten nukahdat istuallasi?” Paavo tivasi ja koputti etusormellaan pöytää tehostaakseen sanojaan. ”Lapsen pitäisi

olla omassa kehdoissaan nukkumassa, mutta sinä kuskaat sitä ympäri kyliä!”

Oili tiesi isänsä olevan oikeassa, mutta ei osannut vastata mitään. Hän tunsi itsensä viisivuotiaaksi, joka on jäänyt kiinni kielletystä asiasta. Hän tuijotti eteensä jähmettyneenä ja pyöritteli lyijykynää. Paavo harmitti Oilin vaikeneminen ja hänen kiukkunsa nousi vielä lisää. Eräs työmiehistä, Kauko Noponen nimeltään, koputti oveen ja pisti epäröivän näköisenä päänsä ovenraosta. Paavo arvasi kysymättäkin, että mies halusi pyytää förskottia, mikä ärsytti häntä, vaikka hän sitä yleensä myönsikin. Hänen mielestään förskotin kysyjät eivät osanneet hoitaa kunnolla asioitaan.

”Ei nyt!” Paavo tiuskaisi ja hämmästyneen miehen naama katosi.

Paavo nähtiin harvoin vihaisena tai kiihtyneenä, ja Noponen ihmetteli sitä niin kovasti, että meni Toloselle päivittelemään, mikä Ukolle oli tullut, kun se juuri oli ollut niin suu korvissa Tolosen itsensä kanssa. Hän oli nähnyt miesten mehevän konttorille, ja Tolonen oli työntänyt jotain taskuunsa sieltä palatessaan.

Noposen pinnan alla koko ajan muhiva katkeruus oli pulpanut pintaan saman tien. Hän ei pitänyt Tolosesta, joka hänen mielestään kuvitteli liikoja itsestään. Noponen oli salakommu-nisti, jonka oli kuitenkin pakko käydä töissä porvarilla, kuten hän Paavo nimitti, elättääkseen suuren perheensä. Hän oli kotoisin Itä-Suomesta ja perhe oli muuttanut eri puolilla Etelä-Suomea monta kertaa. Nyt he olivat asettuneet paikkakunnalle edellisenä talvena, kun Noponen oli saanut sahalta töitä. Noponen oli harkinnut nuorempana itärajan yli loikkaamista, mutta oli sitten löytänyt vaimon ja nyt heillä oli yhdeksänlapsinen perhe.

Noposen työnsaantia oli vaikeuttanut hänen kuumaverinen luonteensa, joka suorastaan huokui hänestä heti, kun hänet

tapasi. Se sai monien karvat nousemaan pystyyn. Jostakin työpaikasta hän oli itse ottanut loparit ja saanut vaimonsa raivostumaan. Tämä oli kovin väsynyt ja työlääntynyt, kun elämä ei näyttänyt millään paikkakunnalla oikein sujuvan. Ruuasta oli aina puute ja kun edellinen lapsi vähän kasvoi, vaimo huomasi taas olevansa raskaana.

Onneksi tässä kylässä elämä oli jotenkin asettunut paremmalle tolalle, kun he olivat saaneet puoli-ilmaisen mökin asuttavakseen. Sahalla töissä olevan Kustaan isä Hannes oli antanut vanhan asuinrakennuksen Noposten majapaikaksi, sillä se oli ollut tyhjiillään jo vuosia.

Hän oli aikoinaan rakentanut uuden ja isomman talon, ennen kuin hänen vaimonsa oli ottanut ja lähtenyt. Hilda, Kustaan vaimo, joka oli myös sahalla töissä, oli suostutellut Hannesta. Nähtyään ensi kerran Noposen perheen rääsyläislapset Hilda oli säälinyt heitä kovasti ja kerjännyt kylän taloista kaikenlaista tavaraa ja vanhoja vaatteita perheelle. Noponen oli ensin ärhäntänyt hänelle jotakin kiukkuista, mutta kun hän oli huomannut, kuinka vaimo ja lapset olivat ilostuneet ja elämä helpottunut, hän oli Hildalle ja Kustaalle melkein ystävällinen. Sitä paitsi olivathan hekin työväestöä kuten hänkin.

”Se on sen oma asia, eikä kuulu sinulle, olkoon sitten mitä onkin... töihin nyt vaan ja sassiin!” Tolonen vastasi Noposelle, joka kihisi uteliaisuudesta, vaikka tiesi kyllä, ettei Tolonen juoruaisi ”herrasväen” eli Hiekan perheen asioista. Hän tivasi kumminkin röyhkeästi, mitä Tolonen oli saanut konttorista, mutta siitä Tolonen raivostui.

”Sekään ei ole sinun asiasi, tyhmä mies! Kunhan teet mitä käsketään ja pidät suusi kiinni, saat pitää työsi!”

Noponen käänsi selkänsä sormiaan nyrkkiin puristellen ja meni takaisin pölkylle istumaan. Ruokatuntia oli muutama minuutti jäljellä ja hän piti sen aina tarkasti, viivyttelikin joskus

vielä, kun Tolonen soitti kelloa. Joskus Noponen oli viime hetkeen asti kauempana yläjuoksulla tupakalla ja palasi verkkaisin askelin takaisin koneiden ääreen. Hän irvisteli itseksensä ja vannoi, että joskus vielä näyttäisi tuolle ukolle, mistä kana pissii.

”Saitkos taas nenillesi”, irvaili purumuorina sahalla töitä paiskiva Selma, joka älykkäänä ihmisenä oli heti huomannut, mikä Noponen oli miehiään. Hän nautti tämän ärsyttämisestä, koska tiesi, ettei miehestä pidetty ja jos tämä hyppisi hänen silmilleen, muu työporukka kyllä puolustaisi häntä. Joku oli joskus soimannut Toloselle Noposta, kun tämä oli ollut kovassa kuumeessa ja poissa töistä, mutta Tolonen oli todennut yksikantaan, että poliittinen katsanto ei häneen vaikuta, vaan se, tekeekö mies – tai nainen, hän oli lisännyt, koska sahalla oli töissä Selman lisäksi myös Hilda – työnsä ripeästi ja huolella.

”Mikään juosten kustu ei riitä, sen minä sanon aina kaikille, jotka tänne tulevat töihin. Ja kun täällä on vaarallisia koneita, täytyy olla varovainen, eikä saa hätäillä.”

Kyllähän Noponen työnsä teki, vaikka suuvärkki olisi kaivannut ruokkoamista. Monia muita ärsytti tämän runsas ki-roilu ja rivot puheet, vaikka he eivät itsekkään olleet pyhäkou-lulaisia.

”En tiedä...” Oili väänteli käsiään kirjoituspöydän ääressä. ”Kaikki on vaan niin... tylsää ja raskasta... vaikka Onni on niin suloinen, eikä usein poraa...”

Hän katsoi pikkumiestä, joka oli taas avannut silmänsä ja seuraili heitä vuoron perään, aivan kuin olisi ymmärtänyt, että hänestä puhuttiin. Paavon kiukku alkoi väistyä hänen saatuaan sanotuksi, mitä mieltä oli Onnin hoidosta. Oili näytti niin surkealta siinä istuessaan. Suuri kyynelpisara vieräi hänen poskeaan alas ja tipahti tilikirjan päälle tehden siihen märän läiskän. Hän laittoi konemaisesti kirjan kiinni, ettei se kastuisi enempää.

Paavo oli ymmällään tyttären käytöksestä. Muiden lasten ollessa vauvoja Oili oli ollut tarmokas pikku äiti ja näyttänyt kukoistavalta. Kun Väinö oli syntynyt kohta viisitoista vuotta sitten, Oili ja Mauno, hänen ensimmäinen miehensä, olivat olleet ikionnellisia, kunnes oli alkanut sota ja Mauno oli kutsuttu palvelukseen. Orvokki oli tullut maailmaan muutamaa vuotta myöhemmin, kun sotaa oli käyty jo kolme vuotta. Mauno oli ollut mukana vangin nappaamisessa ja saanut loman, sitten oli kulunut yhdeksän kuukautta Orvokin syntymään 29.12.1942. Mauno ei koskaan ehtinyt nähdä tytärtään, sillä hän oli haavoittunut pahasti ja kuollut sotasairaalassa seuraavana keväänä.

Lievemmin haavoittunut Aapo Miettinen oli ollut sairaalassa samaan aikaan Maunun kanssa. Aapo oli kotoisin läheisestä kaupungista ja miehet olivat tutustuneet sotavuosina. Siksi Mauno oli pyytänyt Aapoa tuomaan viestin perheelle, jos hänen kävisi huonosti. Aapo olikin tullut tuomaan viestiä Hiekkaan päästessään toipumislomalle. Siitä oli alkanut hänen ja Oilin rakkaustarina. Heidät oli vihitty 1946 ja yhteinen tytär Siiri oli syntynyt seuraavana vuonna. Aapo oli muuttanut häiden jälkeen Hiekkaan ja saanut pitäjän nimismiehen viran. Onnilla oli ollut kiire päästä maailmaan. Hän oli syntynyt poliisiauton kyydissä huhtikuussa, kun konstaapeli Lahti oli ollut kuljettamassa Oilia synnytyssairaalaan.

”Kyllä minä sen itsekin tiedän, ettei tässä ole mitään tolkua”, Oili myönsi ja kuivasi poskiaaan. ”Mutta tuvassa minua ahdistaa, kun Aapo on lähtenyt töihin ja toiset kouluun, vaikka onhan minulla Siiri seurana ja Kirstikin. Silti välillä tuntuu, etten saa henkeä, mutta kun pääsen ulos ja tuon Onnin tänne, näen ihmisiä ja on helpompi hengittää”, hän kuvaili.

”Ja kun pääsen numeroihin käsiksi, unohdan kaiken muun. Ne tottelevat minua, pysyvät sarakkeissaan ja... isä, tarvitsen tätä työtä.” Ääni muuttui anovaksi.

Oili oli aina ollut Paavon lempilapsi, vaikka hän ei asiaa koskaan myöntänyt. Oilin vanhemmat sisaret Soili ja Sisko olivat huomanneet sen aikoja sitten. Soili oli Oilia kymmenen vuotta ja Sisko kahdeksan vuotta vanhempi ja heidän äitinsä oli kuollut vuonna 1922, kun he olivat vasta 16 ja 14, ja Oili kuusivuotias. Paavo oli huolehtinut tyttökolmikostaan hyvin, vaikka 35-vuotiaana leskeksi jääminen oli ollut valtavan raskasta. Onneksi isommat tytöt olivat katsoneet Oilin perään ja auttaneet huushollin askareissa. Päivä kerrallaan oli päästy eteenpäin. Utta vaimoa Paavo ei ollut ottanut. Kukaan ei korvannut Ansa.

Sisaret olivat lähteneet kotoa jo vuosia sitten: Soili ensin, kun oli tavannut Jaakon ja saanut ensimmäisen pojan jo 1,5 vuoden kuluttua heidän seurustelunsa alkamisesta, Sisko vähän myöhemmin. Sisko olisi halunnut elämältä jotain muuta kuin pienviljelijän vaimon osan, mutta kuten hän oli suoraan tapaansa myöhemmin siskoilleen tehnyt selväksi, hän oli ollut ajattelematon ja sitoutunut Toivoon liian nuorena ja harkitsematta.

Kaksostytöt Aune ja Aino olivat jo tehneet tuloaan, kun heidät oli vihitty, ja hän oli jäänyt vangiksi pientilalle. Kun tytöt olivat kasvaneet ja lähteneet kotoa, hänen elämänsä oli ruvennut tuntumaan ikävältä ja ankealta. Toivo oli painostanut häntä hommaamaan lisää lapsia, mutta niitä ei vaan kuulunut. Sisko oli onneksi päässyt Osuuskauppaan kiireapulaiseksi, mutta sekin työ oli loppunut jonkun ajan päästä, eikä hän ollut onnistunut saamaan uutta työpaikkaa.

Paavo riipaisi syvältä, kun hän huomasi, kuinka allapäin Oili oli. Viimeksi hän oli nähnyt tytön – tai nainenhan hän oli ollut jo pitkään – tuollaisena silloin kun viesti Maunon kuolemasta oli tullut, ja siitä tulisi keväällä kymmenen vuotta. Äkillinen leskeksi jääminen oli lannistanut Oilin täysin. Hän

oli lukittautunut päiviksi kamariin tehden juuri ja juuri välttämättömimmän.

Onneksi Liisa, hänen paras ystävänsä siihen aikaan, oli käynyt talossa päivittäin, joskus useamman kerran, ollut kuin kotonaan ja saanut Oilin lopulta jaloilleen. Väinö oli ollut vasta viisi ja Orvokki kahden kuukauden, ja heidät oli ruokittava ja lehmät lypsettävä joka päivä. Jotenkuten Oili oli hoitanut lapset Liisan avustuksella ja raahautunut aamuisin ja iltapäivisin lypsämään, mutta ei ollut jaksanut tehdä muuta. Häntä oli vain väsyttänyt kauheasti, eikä ruoka maistunut. Liisa oli maanitellut häntä syömään ja koettanut kaikin tavoin piristää juttelemalla niitä näitä.

Onneksi Oilin tuska oli vähitellen painunut jonnekin, ja lopulta työnteko oli auttanut häntä eniten. Kun hän oli siivonnut koko huushollin ja tehnyt töitä uuvuksiin asti, Maunon muisto oli alkanut haalistua. Mies oli kumminkin lähettänyt hänelle Aapon, niin hän ajatteli, vaikka ei uskonut muutoin yliluonnollisuuksiin. Mauno oli sairaalassa antanut Aapolle rasian, joka piti toimittaa Oilille ja lapsille, ja sen vierailun myötä he löysivät toisensa. Aapo oli ihan toisenlainen mies kuin Mauno oli ollut, mutta Oili tunsi olonsa hyväksi hänen kanssaan. Oliko se rakkautta, sitä hän ei ollut miettinyt, mutta ainakin heillä oli syvää kiintymystä ja intohimoisiakin hetkiä. Tosin viime aikoina harvoin, kun molemmat olivat usein väsyneitä, eikä ollut paljon kahdenkeskistä aikaa.

Paavo otti tuolin ja istui kirjoituspöydän toiselle puolelle. Hänen teki mieli halata Oilia kuten pientä lasta, mutta hän ei tohtinut. Oili kutistui ihan pieneksi ja pyyhki kasvojaan, nyt vesi valui silmistä ihan valtoimenaan. Hänen vaaleat hiuksensa olivat palmikolla ja eteen oli jätetty otsatukka, jota hän itse välillä leikkasi. Hän oli kaivanut pienen nenäliinan mekkonsa taskusta ja kuivasi silmiään siihen.

”Kyllä tähän täytyy joku muutos saada, jos sinulla noin paha mieli on”, Paavo ehdotti. ”Sinun täytyy ajatella vähän itseäsikin, eikä aina vain muita. Oletko sanonut Aapolle mitään?”

”En ole, ei se ymmärtäisi... kun se on itse aina niin... vahva. Tai onhan sekin välillä väsynyt ja kyllästynyt, kun saa samojen ihmisten kanssa tapella...” Oilin ääni lakkasi värisemästä ja muuttui vähän vakaammaksi. ”Ei, ei tapella, vaan kinata... kyllä sinä tiedät. Ne ovat niitä, jotka käyvät nimismiehelle valittamassa kaikista pikkuasioista.”

”Mutta kannattaisi kumminkin kertoa, kai se Aapokin osaa kuunnella sentään.”

”En ole viitsinyt, kun sillä on melkein joka ilta jotain menoa. Jossain asiassa tarvitaan sen mielipidettä, ja sitten kun se tulee kotiin, se syö, lepertelee Onnin kanssa, jos se on hereillä ja menee sitten jo maata. Ja niin minäkin, en jaksa valvoa, jos vaan saan tytöt nukkumaan. Orvokki pistää välillä vastaan ja sanoo, että hän lukee vielä, ja sitten Siirikin valvoo.”

”Kuulostaa vähän siltä, että et ole oikein Aapoonkaan tyytyväinen. Mutta jonkun sinun huoliasi pitäisi kuunnella, onneksi nyt edes minulle kerroit”, Paavo tuumi.

”Siskolle minä olen jotain välillä sanonut, mutta tiedäthän sinä Siskon, se kääntää aina puheen itseensä ja Marttiin. Mitä viisasta poika on sanonut ja kuinka se osaa lukea niin hyvin, että pojasta tulee ylioppilas ja se menee yliopistoon. Semmoisia se suunnittelee, vaikka poika on vasta aloittanut ensimmäisen luokan.”

”Höh. Entä Soili?” Paavo ihmetteli. ”Ainahan te siskokset kaikki asiat puhelette. Olen niin mielissäni, kun olette hyvissä väleissä.”

”Kuulustelee se, jos sattuu vastaamaan puhelimeen. Mutta sillä on niin paljon askareita ja tekemistä, että joku muu siellä yleensä vastaa tai päiväsaikaan ei aina kukaan. Sitten jos vastaa,

Hiekan Oili jatkaa Leena Faltun rakastetusta romaanisarjasta tutuksi tulleen Oili-äidin tarinaa.

Vahvana ja vastuuta kantavana naisena Oili pitää huolen siitä, että arki pyörii sekä kotona että sahalta. Lypsyjen, konttoritöiden ja lastenhoidon lomassa Oili kamppailee omien tarpeidensa ja häneen kohdistuvien odotusten puristuksessa ja kokee selittämätöntä alakuloisuutta.

Romaani piirtää elävän kuvan 1950-luvun kyläyhteisöstä, jossa elämää rytmittävät vuodenaajat, juhlat ja menetykset, juorut ja solidaarisuus. Se on tarina siitä, miten elämä jatkuu vastoinkäymisistä huolimatta, ja miten myötätunto, työ ja läheiset ihmiset voivat kantaa, kun oma voima horjuu.

Hiekan Oili on Hiekan talo -romaanisarjan kolmas kirja. Aikaisemmin sarjassa on julkaistu teokset *Hiekan siskot* ja *Hiekan Siiri*.

KL 84.2 • ISBN: 978-91-8120-234-2

WWW.LINDCO.SE